

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه هشتاد و هشتم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیات ۴۵ - ۴۳ از سوره مبارکه غافر

لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنَّنَا

مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ

لَكُمْ وَأَفُوضُ أُمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ

مَا مَكَّرُوا وَحَاقَ بِالْفِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾

ترجمه آیات ۴۵ - ۴۳

بدون شک جز این نیست که شما مرا به سوی آن کسی که نه در دنیا و نه در آخرت نمی تواند بخواند، دعوت می کنید و حال آنکه ما به سوی خدا بر می گردیم و حتماً اسراف کنندگان، همانها اصحاب آتش اند. (۴۳)

پس به زودی متذکر خواهید شد آنچه را که من به شما می گویم و به خدا کارم را می سپارم. قطعاً خدا به بندگانش بینا است. (۴۴)

پس خدا او را از بدیهای آنچه که مکر می کردند، نگه داشت و آل فرعون را در بدترین عذاب فرو برد. (۴۵)

برداشت از آیات ۴۵ - ۴۳ (اسراف)

سالک الی الله نباید جزو مسرفین باشد و باید به مطالب زیر عمل کند:

۱ - اگر در وقت و در عمل اسراف کند آتش بدبختی زندگی او را تهدید می کند.

۲ - همه کارهای خود را به خدا وابگذارد زیرا خدا بر اعمال بندگانش بینا است.

۳ - اگر سالک الی الله معتقد به این مطلب باشد و بگوید: «أَفُوضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ»

خدا بدی های کسانی را که می خواهند به او اذیت وارد کنند دفع می کند.

آیات ۵۶ - ۵۵ از سوره مبارکه غافر

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ اسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَ سَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعِشِيِّ وَ

الْأَبْكَارِ ﴿٥٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِنَّ فِي

صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرًا مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾

ترجمه آیات ۵۶ - ۵۵

پس صبر کن که قطعاً وعده خدا حق است و برای گناهت طلب بخشش کن و در شب و صبح تسبیح با حمد پروردگارت را بگو. (۵۵)

حتماً کسانی که بدون تسلطی که برای آنها رسیده باشد در آیات خدا بحث و جدال می کنند، در سینه هاشان جز تکبر چیزی نیست. آنها هرگز به آن بزرگی و کبر (نهایت آرزوی خود) نمی رسند. پس به خدا پناه ببر. حقیقتاً او همان شنوای بینا است. (۵۶)

برداشت از آیات ۵۶ - ۵۵ (صبر)

سالک الی الله در راه رسیدن به هدف باید صبور باشد و برای گناهانش استغفار کند و پروردگارش را صبح و شام تسبیح بگوید و حمد او را بکند و جزو کسانی که در آیات خدا بدون تسلط علمی بحث می کنند نباشد زیرا در این صورت وجود او را تکبر می گیرد و به جایی نمی رسد و باید در این گونه مسائل به خدا پناه ببرد زیرا خدا بینا و شنوا است.

آیات ۶۰ - ۵۸ از سوره مبارکه غافر

وَ مَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَ الْبَصِيرُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ لَا

الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ

النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ

يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾

ترجمه آیات ۵۸-۶۰

و کور و بینا مساوی نیستند و کسانی که ایمان آورده و عمل شایسته نموده‌اند، با بدکاران مساوی نیستند. کمتر متذکر می‌شوید. (۵۸)

حتماً ساعت قیامت که شکی در آن نیست می‌رسد، ولی اکثر مردم ایمان نمی‌آورند. (۵۹)
و پروردگارتان فرموده: مرا بخوانید تا اجابتان کنم. حقیقتاً کسانی که از بندگی من تکبر می‌کنند، به زودی با ذلت و خواری در جهنم داخل می‌شوند. (۶۰)

برداشت از آیات ۵۸-۶۰ (کور و بینا مساوی نیستند)

سالک الی الله باید بداند که کور و بینا مساوی نیستند و کسانی که ایمان دارند و عمل شایسته می‌کنند با معصیت کاران در نزد خدا مساوی نیستند و خدا دستور فرموده که همه دعا کنند تا خدا دعای آن‌ها را اجابت کند و اگر دعا نکنند و با خدا به این وسیله مأنوس نشوند تکبر کرده‌اند و روز قیامت وارد جهنم می‌شوند.

آیه ۶۶ از سوره مبارکه غافر

قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ

رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

ترجمه آیه ۶۶

بگو: من از اینکه عبادت کنم کسانی را که شما غیر از خدا می‌خوانید نهی شده‌ام، وقتی که نشانه‌هایی از طرف پروردگارم برای من آمده است و من امر شده‌ام که در مقابل پروردگار عالمیان تسلیم باشم. (۶۶)

برداشت از آیه ۶۶ (بندگی خدا)

سالک الی الله باید کوشش کند تا خود را به بندگی رسمی خدا برساند و غیر خدا را عبادت نکند و تسلیم پروردگارش باشد.

آیات ۸۵ - ۷۹ از سوره مبارکه غافر

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

ترجمه آیات ۸۵ - ۷۹

خدا آن کسی است که چهارپایان را برای شما قرار داد که بعضی از آن‌ها را سوار شوید و گوشت بعضی

از آنها را بخورید. (۷۹)

و در آنها منافعی دیگری برای شما است و برای اینکه بوسیله آنها به خواسته‌ای که در دل دارید، برسید و بر آنها و بر کشتیها سوار می‌شوید. (۸۰)

و خدا آیاتش را به شما نشان می‌دهد. پس کدام یک از آیات خدا را منکر می‌شوید؟ (۸۱)
آیا پس چرا در زمین سیر و سفر نمی‌کنند تا ببینند عاقبت کسانی که قبل از آنها بوده‌اند و از آنها زیاده‌تر و قدرت و آثارشان در زمین بیشتر بود، چگونه بوده است؟ پس آنها را آنچه بدست آورده بودند، بی‌نیاز نکرد. (۸۲)

پس زمانی که پیامبرانشان با دلائل واضحی به نزد آنها آمدند، به علمی که در نزد آنها بود، خوشحال بودند. ولی آنچه را که استهزاء می‌کردند، آنها را احاطه کرد. (۸۳)
پس وقتی که عذاب ما را دیدند، گفتند: به خدای واحد ایمان آوردیم و به آنچه تا به حال برای خدا شریک می‌آوردیم، کافر شدیم. (۸۴)
ولی در آن وقتی که عذاب ما را می‌بینند، ایمانشان نفعی برایشان ندارد. این سنت خدا است که قطعاً دربارهٔ بندگان گذشته است و اینجا است که کافران زیان کرده‌اند. (۸۵)

برداشت از آیات ۸۵ - ۷۹ (سیر و سفر)

سالک الی الله در مقابل نعمت‌های الهی که در زیر گفته می‌شود باید شاکر باشد و از آنها استفادهٔ معقول بکند:

- ۱ - خدای تعالی حیوانات حلال گوشت را برای تقویت بدن خلق کرده تا مردم از آن بخورند و بعضی از آنها را برای سوار شدن استفاده کنند و بارهای خود را بر آنها و بر کشتی‌ها سوار کنند و در این ارتباط خدا آیات خود را به آنها نشان می‌دهد آیا چگونه آنها منکر خدا می‌شوند؟
- ۲ - باید در روی زمین سیر و سفر کند و به عاقبت کسانی که قبل از آنها بوده‌اند دقت نماید و ببیند فعالیت‌های غیر خدائی آنها، برای آنها فایده‌ای نداشته است.
- ۳ - نباید به علوم و اعتقادات خرافی که از هر جا به دست آورده خوشحال باشد و سخنان انبیاء و آیات قرآن کریم نزد او سبک باشند و یا خدای نکرده آنها را مسخره کند.
- ۴ - نباید در وقتی که عذاب خدا را می‌بیند ایمان بیاورد ولی در مواقع عادی کافر و مشرک باشد که در این صورت ایمانش برای او فایده‌ای ندارد و این گونه اشخاص ضرر زیادی کرده‌اند.

«سورة مبارکه فصلت»

آیه ۵ از سورة مبارکه فصلت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ

حِجَابٌ فَأَعْمَلْ إِنَّنَا غَامِلُونَ ﴿٥﴾

ترجمه آیه ۵

و می گویند: دل‌هایمان درباره آنچه که تو ما را به آن دعوت می کنی، در پرده‌هایی است و در گوش‌های ما سنگینی است و بین ما و بین تو فاصله است. تو کار خود را انجام بده، حتماً ما هم کار خود را انجام خواهیم داد. (۵)

برداشت از آیه ۵ (دوری از کفار)

سالک الی الله باید از کسانی که دل‌هایشان در مقابل کلام حق قساوت دارد و سخت است دوری کند و بین خود و آن‌ها پرده‌ای بیندازد تا آن‌ها به اعمال او خرده نگیرند.

آیه ۶ از سورة مبارکه فصلت

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَ

اسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ﴿٦﴾

ترجمه آیه ۶

بگو: جز این نیست که من بشری مثل شما هستم، به من وحی می رسد که جز این نیست خدای شما خدای یکتائی است، پس به سوی او مستقیم شوید و از او طلب آمرزش کنید و وای بر مشرکین. (۶)

برداشت از آیه ۶ (استقامت و استغفار)

سالک الی الله باید دائماً خود را وادار به استقامت کند و استغفار نماید و جزء مشرکین نباشد.

آیه ۸ از سوره مبارکه فصلت

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٨﴾

ترجمه آیه ۸

قطعاً کسانی که ایمان آورده و اعمال صالح کرده‌اند، برای آن‌ها اجر بدون منت و دائمی خواهد بود. (۸)

برداشت از آیه ۸ (ایمان و عمل صالح)

سالک الی الله باید دائماً ایمانش را تقویت کند و اعمال شایسته و خوب انجام دهد تا بدون منت از طرف پروردگار اجری را دریافت نماید.

آیه ۱۵ از سوره مبارکه فصلت

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾

ترجمه آیه ۱۵

و اما قوم عاد بدون حقی در زمین تکبر کردند و گفتند: چه کسی از ما قوتش بیشتر است؟ آیا نمی‌بینند که حقیقتاً خدائی که آن‌ها را خلق کرده، قوتش از آن‌ها شدیدتر است؟ و آن‌ها نشانه‌های ما را انکار کردند. (۱۵)

برداشت از آیه ۱۵ (استقلال در اعتماد به نفس)

سالک الی الله نباید در روی زمین با تکبر زندگی کند و فکر کند که قوت و قدرت ذاتی دارد و اتکاء به نفس خود بدون آن که خدای تعالی را منظور نماید داشته باشد.